

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: D. C.
ev. č. X
st. přísl. X
t. č. pobytem X
adresa pro doručování: X

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2020, č. j. OAM-720/ZA-ZA11-K01-2020,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2020, č. j. OAM-720/ZA-ZA11-K01-2020 (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž byla jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení. Následně se již zabýval tím, proč postupoval podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu a žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou zamítl. Konkrétně žalovaný uvedl, že žalobce je státním příslušníkem Moldavska, které je považováno za bezpečnou zemi původu, přičemž zde nedochází k pronásledování ani k mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestání. Stejně tak Moldavsko ratifikovalo a dodržuje řadu mezinárodních lidskoprávních dokumentů, včetně pravidel týkajících se účinných opravných prostředků.
3. V této souvislosti žalovaný vycházel z opatřených informací o zemi původu, ze kterých mimo jiné vyplývá, že Moldavsko je parlamentní demokracie, kde příslušné úřady udržují kontrolu nad bezpečnostními složkami. Současně jsou v ústavním pořádku zakotvena základní lidská práva a svobody, včetně svobody pohybu a zákazu mučení či jiného krutého, nelidského nebo ponižujícího zacházení či trestání. Přesto zde může docházet k nedodržování zákonů a nedostatečnému fungování soudního systému. Tamní vláda nicméně spolupracuje s úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a dalšími humanitárními organizacemi. Celkově tak Moldavsko splňuje kritéria potřebná pro jeho zařazení na seznam bezpečných zemí původu.
4. Je povinností žalobce, aby prokázal, že v jeho případě nemůže být domněnka bezpečné země původu uplatněna. K tomu žalovaný doplnil, že případy pronásledování sice nelze ve vztahu k Moldavsku vyloučit, ale týkají se především politicky exponovaných osob, aktivistů nebo ochránců lidských práv. Žalobce však do žádné z těchto kategorií osob nespadá. Současně netvrdil, že by proti němu bylo v zemi původu vedeno trestní stíhání. Nikdo mu rovněž nebránil v tom, aby ze země vycestoval.
5. Co se pak týče žalobcem uváděných potíží se soukromou osobou, nejsou podle názoru žalovaného azylově relevantní. Na tom nemohou nic změnit ani údajné problémy s policií, která měla žalobci při kontrole na ulici podstrčit drogy a vyhrožovat mu tím, že ho uvězní. Žalovaný zdůraznil, že policie žalobce vůbec nezadržela. Sám žalobce si pak na postup policistů nikde nestěžoval. Popis celé události navíc působí nepravděpodobně, stejně jako tvrzení, že policie byla napojena na soukromou osobu, se kterou se žalobce dostal do konfliktu. V této souvislosti žalovaný připomněl, že daný konflikt se stal v roce 2018, ale policie měla žalobce kontrolovat až v roce 2020. Již v roce 2018 žalobce vycestoval ze země, kam se záhy dobrovolně navrátil. Kromě toho ze žalobcem doložené kopie cestovního dokladu vyplývá, že měl být napaden v době, kdy se na území domovského státu nezdržoval. Proto žalovaný dospěl k závěru, že jeho motivem k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla snaha o legalizaci pobytu na území České republiky.
6. Závěrem žalovaný připomněl, že v případě postupu podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu se správní orgán nezabývá tím, zda žadatel jinak splňuje podmínky pro udělení azylu či doplňkové ochrany.

III. Žaloba

7. V žalobě bylo pouze v obecné rovině namítáno, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci a neopatřil si dostatek aktuálních informací o zemi původu. Napadené rozhodnutí je navíc nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
8. Konkrétně žalobce argumentoval tím, že mu v zemi původu hrozí pronásledování ze strany soukromé osoby, aniž by mohl využít vnitrostátních prostředků ochrany. Důvodem je skutečnost, že původce pronásledování a hrozby vážné újmy je napojen na policejní orgány v zemi původu. Žádost o udělení mezinárodní ochrany proto nelze považovat za zjevně nedůvodnou.
9. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí. Co se týče uplatněných námitek, žalovaný v zásadě zopakoval argumentaci uvedenou v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Zejména zdůraznil, že skutková verze žalobce působí značně nevěrohodným dojmem, neboť se podle údajů v cestovním dokladu na území Moldavska v době údajného útoku nenacházel, přičemž se tam poté dobrovolně vrátil.
11. Z výpovědi žalobce je navíc zřejmé, že policie ho po provedené kontrole nezadržela ani nijak neomezila na svobodě, přestože žalobci podle jeho tvrzení měla podstrčit drogy a vyhrožovat mu uvězněním. Sám žalobce pak danou situaci nijak neřešil, resp. nepokoušel se obrátit na příslušné orgány veřejné moci. Domněnka pojetí Moldavska jako bezpečné země původu proto nebyla v jeho případě vyvrácena.
12. Na základě výše uvedeného žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Správní spis

13. Ve správním spisu se nachází zejména předávací protokol (včetně kopie cestovního dokladu žalobce), záznam o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokol o pohovoru k dané žádosti ze dne 26. 10. 2020.
14. Z těchto podkladů vyplývá, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu proto, že měl být v zemi původu pronásledován ze strany soukromé osoby, neboť se zastal dívky, kterou se někdo pokusil znásilnit, což vyústilo ve rvačku. Útočník byl synem kriminálního, který byl napojen na policii. Ta se mu pak snažila podstrčit drogy, protože odjel na Ukrajinu. K tomu žalobce doplnil, že k danému incidentu (rvačce) došlo dne 10. 10. 2018. Několik dní poté byl dvakrát fyzicky napaden. Celou situaci však nikde nenahlásil ani neřešil s policií, neboť měl za to, že by to vše jen zhoršilo. Z Ukrajiny se žalobce poté vrátil do vlasti dne 28. 7. 2020. Po návratu ho ještě jednou zbili. Kromě toho byl kontrolován policií, která po něm chtěla, aby jí ukázal, co má v kapsách. Byly tam podstrčené drogy, které žalobce rychle spolkl. Policisté mu měli vyhrožovat, že ho zavřou. Nakonec ho však pustili. Žalobce měl od známého informace, že na něj chtějí hodit vraždu člověka, protože odjel do České republiky.
15. K dotazu správního orgánu žalobce doplnil, že policie neměla žádné důkazy, proto ho pustila. Drogy mu měl podstrčit jeden z policistů, což žalobce dovodil z jejich jednání.

Žádné trestní stíhání však proti němu nebylo zahájeno. Stejně tak neměl žádné problémy s vycestováním ze země původu. Ve vztahu k nejasnostem ohledně údajů uvedených v cestovním pasu pak žalobce doplnil, že disponuje dvěma pasy, přičemž do Moldavska přicestoval z Ukrajiny v roce 2018 pro potvrzení, že nemá žádnou manželku. Žalovaný následně poukázal na skutečnost, že žalobce měl být podle přechodných razítek v cestovním dokladu na Ukrajině v době, kdy došlo k jeho napadení. To žalobce vysvětlil tím, že data uváděl pouze přibližně. Návratu do vlasti se žalobce obává, protože by si ho všude našli.

16. Za účelem vydání rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany byly do správního spisu založeny následující dokumenty: Informace Ministerstva vnitra ČR ze dne 11. 2. 2020 – Moldavsko – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti; Informace Ministerstva vnitra ČR ze dne 18. 6. 2020 – Moldavsko – Bezpečnostní a politická situace v zemi; Informace Ministerstva vnitra ČR – Moldavsko – Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu. Z obsahu protokolu ze dne 3. 11. 2020 dále vyplývá, že žalobce byl seznámen s podklady pro vydání rozhodnutí. V této souvislosti uvedl, že se nemůže obrátit na policii v Moldavsku se žádostí o pomoc, protože by se jeho situace ještě zhoršila. Doplnění podkladů pro rozhodnutí však nenavrhoval. Pouze uvedl, že doloží druhý cestovní doklad, ze kterého vyplývá doba, po kterou na Ukrajině pobýval. Kopie tohoto dokladu byla poté doručena správnímu orgánu emailem.
17. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí, které je v současné době předmětem soudního přezkumu.

VI. Posouzení věci krajským soudem

18. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (ust. § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
19. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nevyjádřili výslovný nesouhlas s tímto postupem) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
20. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
21. Žaloba **není důvodná**.
22. V žalobě bylo namítáno, že žalovaný v řízení dostatečně nezjistil skutkový stav věci, neboť neobstaral dostatek aktuálních informací o zemi původu, přičemž na jejich základě řádně nezodůvodnil svůj závěr o tom, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je zjevně nedůvodná. Podle názoru žalobce mu totiž v zemi původu hrozí pronásledování či hrozba vzniku vážné újmy ze strany soukromé osoby, která je přímo napojena na policejní orgány, kterými již byl v minulosti kontrolován, přičemž mu bylo neoprávněně vyhrožováno uvězněním.

23. Krajský soud předně uvádí, že žalovaný považoval podanou žádost o udělení mezinárodní ochrany za zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, který stanovuje, že: *„Jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“* Ve třetím odstavci daného ustanovení je dále uvedeno, že: *„Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“*
24. V této souvislosti je v ust. § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu stanoveno, že bezpečnou zemí původu se rozumí: *„stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad stavem dodržování lidských práv.“*
25. Základem vnitrostátního konceptu tzv. bezpečných zemí původu je právní úprava obsažená v již uvedené procedurální směrnici, která umožňuje členským státům uplatňovat domněnku, že země původu je pro žadatele o mezinárodní ochranu bezpečná, pakliže není v konkrétním případě prokázán opak. V této souvislosti mohou členské státy přistupovat k vymezení bezpečných zemí původu buď případ od případu, nebo mohou přijmout seznam všech zemí, které považují pro účely řízení ve věci mezinárodní ochrany za bezpečné (viz body 40, 42 a 46 preambule procedurální směrnice).
26. V České republice je uplatňován druhý z uvedených přístupů, neboť byla v souladu s ust. § 86 odst. 4 zákona o azylu přijata vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, která v ust. § 2 bodu 15. označuje za bezpečnou zemi původu rovněž Moldavsko, a to s výjimkou oblasti Podněstří.
27. S ohledem na skutečnost, že žalobce pochází z města X, které se v oblasti Podněstří nenachází, je možné ho na základě dotčené právní úpravy obecně považovat za žadatele o mezinárodní ochranu pocházejícího ze země, která je pro něj bezpečná. V tomto směru lze přisvědčit žalovanému, že je to právě žalobce, který je povinen tvrdit a dokazovat rozhodné okolnosti svědčící o tom, že jinak uplatňovaná domněnka bezpečné země původu je v jeho případě vyvrácena (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, a ze dne 15. 2. 2021, č. j. 4 Azs 325/2020 - 29; odkazovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).

28. Z opatřených informací o zemi původu především vyplývá, že Moldavsko jako parlamentní demokracie disponuje ústavně zakotveným systémem lidskoprávní ochrany, a to rovněž ve vztahu k ratifikaci řady mezinárodních smluv a spolupráce s příslušnými organizacemi, které v dané oblasti působí. Stejně tak je v právním řádu daného státu zakotven systém ochrany před porušováním lidských práv a svobod, přestože lze v tomto směru spatřovat jisté nedostatky, a to především ohledně dostupnosti a fungování soudní ochrany. Na druhou stranu je vhodné doplnit, že případy pronásledování či účelového trestního stíhání nejsou považovány za běžné, přičemž se týkají především politických oponentů, jejich obhájců, ochránců lidských práv nebo občanských aktivistů (viz Informace MV ČR ze dne 30. 10. 2020).
29. Ani z dosavadní judikatury ostatně nelze dospět k závěru, že Moldavsko by nemělo být považováno za bezpečnou zemi původu. Naopak je nutné zohledňovat individuální okolnosti případu, a to při zohlednění již uvedené skutečnosti, že je to právě žalobce jako žadatel o mezinárodní ochranu, který musí věrohodně tvrdit a doložit, že případný návrat do vlasti by byl v jeho případě spojen s pronásledováním či hrozbou vzniku vážné újmy (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2021, č. j. 10 Azs 258/2020 – 52, a ze dne 28. 1. 2021, č. j. 2 Azs 270/2020 – 41).
30. V tomto ohledu žalobce argumentoval tím, že byl v minulosti vystaven pronásledování ze strany soukromé osoby, což mělo být následně spojeno rovněž s kontrolou ze strany policie, která mu podstrčila drogy a vyhrožovala mu uvězněním. Krajský soud se nicméně ztotožňuje se žalovaným v tom, že skutková verze žalobce působí značně nevěrohodným dojmem. Předně nelze odhlédnout od toho, že podle žalobce mělo nejprve dojít k fyzickému konfliktu se soukromou osobou v době, kdy měl být podle údajů uvedených v cestovním dokladu na Ukrajině. Uvedenou nesrovnalost pak žalobce objasnil až k dotazu žalovaného tím, že data uváděl pouze přibližně. Svá tvrzení dokládal pouze následně zaslanou kopií druhého cestovního dokladu, ze kterého však v tomto směru žádné rozhodné okolnosti nevyplývají.
31. Je navíc krajně nepravděpodobné, aby policie žalobci záměrně podstrčila drogy za účelem jeho uvěznění, ale následně ho bez dalšího propustila, přestože měl podle svého tvrzení drogy rychle spolknout v přítomnosti několika policistů, kteří by mohli jeho jednání přímo dosvědčit. K celému incidentu mělo navíc dojít až v roce 2020, tedy dva roky poté, co měl žalobce konflikt se soukromou osobou.
32. Pakliže by tedy krajský soud skutkové verzi žalobce uvěřil, je nutné doplnit, že spojení mezi jednáním policistů a problémy se soukromou osobou není nijak časově podloženo a bylo dovozováno pouze na základě subjektivního pocitu žalobce. Ten navíc potvrdil, že žádné další problémy s bezpečnostními složkami v zemi původu neměl, resp. nebylo proti němu zahájeno trestní stíhání a nikdo mu nebránil v tom, aby na Ukrajinu vycestoval. Z jeho výpovědi při pohovoru ve správním řízení je ostatně zřejmé, že se do Moldavska dobrovolně navrátil na několik dnů v prosinci 2018. Pokud by zdejší soud odhlédl od celkové nevěrohodnosti příběhu žalobce, je třeba zdůraznit, že ten údajné problémy se soukromou osobou či řadovými policisty nijak neřešil, resp. nevyužil vnitrostátní prostředky ochrany, přestože z okolností nevyplývá, že by byly v jeho případě nedostupné nebo neúčinné.
33. V souladu s ust. § 16 odst. 3 zákona o azylu pak nebylo povinností žalovaného, aby se blíže vyjadřoval k podmínkám pro udělení jednotlivých forem azylu či doplňkové

ochrany, protože bylo jeho rozhodnutí správně založeno na tom, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je zjevně nedůvodná.

VII. Závěr a náklady řízení

34. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
35. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 16. listopadu 2021

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.